

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

GIDA! KÖRÜ
SOFRANA SANIP ÇIK

7/33157

Sayı : E-54045643-610-2659771

05.10.2020

Konu : Soru Önergesi (7/33157)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.09.2020 tarihli ve 43452547-120.07-702465 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Sayın Erkan AYDIN'a ait 7/33157 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/33157) (2 sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-ve-orman-bakanligi-cbys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için:Nazire YÜREKLİ

YÜKSEL

Mühendis

Telefon No:(312) 258 85 94

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AYDIN'A AİT 7/33157 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Cevizin üretim miktarı, üretim alanı ve dış ticarete ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK tarafından kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.

Ülkemizde ceviz üretiminde; ekstrem hava koşulları nedeni ile bazı yıllar erken dönemde don zararı yaşanması nedeni ile verim düşüklüğü olabilmektedir.

Son yıllarda ceviz alanlarındaki artış oranı ceviz üretimin artış oranından fazladır. Bunun nedeni ceviz bahçeleri ekonomik olarak gelir getirmeye başlaması 5'inci yılda gerçekleşmekte olup, 8'inci yılda ise yapılan yatırım ve işletme masraflarını karşılayıp kâra geçilmektedir.

Yeni bahçelerin verim çağına gelmesi ve üretime başlamasıyla yurtiçi talebin yerli üretimle karşılanma oranı artacaktır.

Tam verim çağındaki ceviz ağaçlarında ağaç başına verim 30 ile 34 kg arasında değişmektedir. Ancak 2005 yılından beri Bakanlığımızca uygulanan fidan destekleri sonucunda yeni kurulan bahçeler tam verim çağına olmamalarına rağmen, verim değerlerini 20 kg/ağaç seviyelerine çekmektedir. Yeni bahçelerin verim çağına gelmesi ile verim artışları sağlanacaktır. 2002 yılına kıyasla 2019 yılında üretimde %88 artış sağlanmıştır (TÜİK).

Ülkemiz tüketim alışkanlıkları ve ceviz kullanım alanlarının fazla olması nedeniyle ceviz talebi ve tüketimi fazladır. Kişi başı ceviz tüketimi 3,4 kg, yeterlilik derecesi %74,2'dir (TÜİK, 2018).

Bakanlığımız tarımsal ürünlerin pazarlanması konularında gerekli çalışmaları hem bireysel hem örgütlü yapılar ölçeğinde yürütmektedir. Bu kapsamda son dönemde geliştirilerek üretici ve alıcıların hizmetine açılan Dijital Tarım Pazarı (DİTAP) vb. uygulamalar hem sözleşmeli üretim modelini yaygınlaştırmakta hem de üreticilerimizin ürünlerini pazarlamalarına imkân tanımaktadır.

Bakanlığımızca yeni kapama ceviz bahçesi kurulumunda, standart fidan kullanımında 100 TL/da, sertifikalı fidanla bahçe tesisinde 280 TL/da destek verilmektedir. 2005 yılında başlanan bu destek ile ağaç varlığında %232, alanda ise %645 artış sağlanmıştır (TÜİK).

Bakanlığımızca ceviz üretiminin artırılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Bu doğrultuda yeni ceviz bahçesi tesislerinde "Yurt İçi Sertifikalı Fidan/Çilek Fidesi ve Standart Fidan Kullanımı Desteklemesi" kapsamında 2005-2019 yıllarında üreticilere 479 Bin dekar alanda 81 Milyon TL destek ödenmiştir.

Ülkemiz genelinde, fidan kullanım desteği kapsamında en fazla dikim yapılan tür ceviz olup son 10 yılda 365 Bin dekar alanda tesis kurulmuştur. Bu kapsamda tesis edilen bahçelerin çoğunluğu dünya genelinde kabul gören ve Ülkemizde yaygınlaşan çeşitlerden oluşmaktadır. Bu çeşitlerin adaptasyonu, verime başlama yaşları daha erken, verimliliği önceden tesis edilmiş olan çeşitlere göre daha yüksek seyretmektedir. Ayrıca, Bakanlığımızın sağlamış olduğu teşvik ve desteklerle, teknolojiye uygun olarak tesis edilen modern ceviz bahçelerinin alanı yıldan yıla artmakta, geleneksel üretimden ticari ve getirisi yüksek üretim modeline geçiş söz konusu olmaktadır.

Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olmak koşuluyla ceviz üreticilerine Bakanlığımızca verilen diğer destekler;

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Mazot Gübre Desteği :19 TL/da,
- Organik ve Organomineral Gübre Desteği: 10 TL/da ,
- Organik Tarım Desteği: 70 TL/da,
- İyi Tarım Uygulamaları Desteği: 50 TL/da,
- Küçük Aile İşletmesi Desteği: 100 TL/da
- Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) sigorta poliçesinin % 50 si,
- Kırsal Kalkınma Yatırım Destekleri kapsamında; ambalaj-paketleme, soğuk hava deposu gibi yatırımlarda dahil olmak üzere proje tutarının % 50 si hibe olarak verilmekte,
- T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri aracılığıyla düşük faizli yatırım ve işletme kredisi kullanılmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız tarafından özellikle uygun ekolojilerde; işlemeli tarıma uygun olmayan, meyilli ve marjinal arazilerin ceviz bahçesi tesis edilerek üretime ve ekonomiye kazandırılması amacıyla bahçe tesisi proje fizibilitesi ve yatırımcı rehberleri hazırlanıp gerekli yayım çalışmalarına başlanarak yatırımcıların kullanımına sunulmuştur.

Bakanlığımızca, Ülkemizdeki ormanların korunması, geliştirilmesi, sosyal ve ekonomik kalkınmanın sağlanması orman köylüsüne gelir temin etme fırsatları oluşturulması gibi gayelerle, çeşitli eylem planları hazırlanmaktadır. Ülkemizin cevizin gen merkezi ve anavatanı olmasından yola çıkılarak, bir taraftan bozuk orman alanlarını üretime kazandırarak Ülke ekonomisine katkı sağlamak, diğer taraftan da orman köylümüzün gelir kaynaklarını artırmak maksadıyla 2012 yılında “Ceviz Eylem Planı” başlatılmıştır. Eylem planı süresince 5 Milyon adet ceviz fidanı toprakla buluşturulmuştur. Bu eylem planı ile geniş kullanım imkânları olan cevizin, kerestesi ve yüksek besleyici değere sahip meyvesinin başta orman köylüsü olmak üzere, kırsal alanda yaşayan tüm vatandaşlarımızın refah seviyelerinin artırılmasına önemli katkılar sağlaması beklenmektedir. Ayrıca Bakanlığımıza bağlı Enstitülerimizde Modern Ceviz Yetiştiriciliğiyle ilgili üreticilerimize ve taşra teşkilatlarımızdaki teknik elemanlara yönelik eğitim çalışmaları kapsamında uygulamalı olarak daimi kurslar düzenlenmektedir. Ülkemizde ceviz yetiştiriciliğinin geliştirilmesi için 2008-2012 yılları arasında yürütülen TÜBİTAK -1007 Projesi ile Türkiye genelinde 11 İlde adaptasyon çalışması yapılmış, bölgelere göre uygun çeşitler belirlenmiş ve bu çeşitlerle bahçe tesisleri Bakanlığımız tarafından destekleme kapsamına alınmıştır. Ceviz bitkisiyle ilği Ar-Ge çalışmaları kapsamında adaptasyon, çeşit ıslahı ve yetiştirme esaslarına yönelik hali hazırda devam eden uzun ve orta vadeli projelerle ceviz yetiştiriciliğinin geliştirilmesi çalışmaları yürütülmektedir.

Ceviz üretimini artırmak öncelikle sağlıklı, ismine doğru fidanlarla mümkün olacaktır. Bu gaye ile virüsten arı sertifikalı ceviz fidanı dikimi Bakanlığımızca sunulan alan bazlı destekleme ödemeleriyle teşvik edilmektedir. Bu amaçla Ülkemizde yoğun olarak yetiştirilen tüm yerli standart ceviz çeşitleriyle birlikte yabancı melez ceviz çeşitlerinin tamamı sertifikasyon sistemine geçirilerek fidan üreticilerinde 3. Nolu damızlık üretim parselleri oluşturulmuştur. Her geçen gün katlanarak artan yeni dikili ceviz sahalarında fidanların verim çağına gelmeleriyle birlikte üretimin orta vadede ivmelenmesi beklenmektedir.